

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Zdeňka Kühna, JUDr. Tomáše Langáška, JUDr. Radana Malíka, JUDr. Petra Mikeše a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci navrhovatelky: **vláda**, se sídlem nábreží E. Beneše 4, Praha 1, proti odpůrci: **Občanská sounáležitost**, se sídlem Heyrovského 482/42, Plzeň, o návrhu na pozastavení činnosti politického hnutí,

t a k t o :

- I. Činnost politického hnutí Občanská sounáležitost **se pozastavuje.**
- II. Navrhovatelce **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

1. Navrhovatelka podala u Nejvyššího správního soudu návrh na pozastavení činnosti odpůrce (politického hnutí) podle § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o politických stranách“).

2. Návrh odůvodnila tím, že odpůrce, který vznikl registrací u Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) dne 14. 1. 2013, nepředložil výroční finanční zprávy za roky 2013 a 2014 (viz usnesení Poslanecké sněmovny ze dne 15. 5. 2014, č. 275, a ze dne 21. 5. 2015, č. 761). Ke dni podání návrhu odpůrce vytčené nedostatky neodstranil, nesplnil tak zákonné požadavky § 18 zákona o politických stranách.

II.

3. Předseda odpůrce ve vyjádření k návrhu uvedl, že s ohledem na faktické zastavení činnosti odpůrce v roce 2015 nevznáší žádné námitky, nepožaduje jednání před soudem a respektuje návrh na pozastavení činnosti odpůrce. Dodal, že nedopatřením nepotvrdil kontrolnímu výboru Poslanecké sněmovny ČR, že od 2. září 2015 odstraňuje závady v auditech za roky 2013 a 2014 vytčené kontrolním výborem tak, aby mohly být předány před dalším jednáním výboru v dubnu 2016.

III.

4. Návrh na pozastavení činnosti odpůrce je důvodný.

5. Pravomoc a příslušnost Nejvyššího správního soudu k rozhodování o pozastavení činnosti politických stran a hnutí je založena § 15 odst. 1 zákona o politických stranách a § 4 odst. 2 písm. b) ve spojení s § 95 s. ř. s. Návrh podá vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu pátého soudního řádu správního.

6. Podle § 4 písm. a) zákona o politických stranách nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu. Z § 18 odst. 1 téhož zákona vyplývá povinnost stran a hnutí předložit každoročně do 1. dubna Poslanecké sněmovně k informaci výroční finanční zprávu v členění upřesněném v písmenech a) až f) předmětného ustanovení. Pokud je činnost politické strany nebo hnutí v rozporu s § 1 až § 5, § 6 odst. 5 a § 17 až § 19 zákona o politických stranách nebo se stanovami, může být činnost strany nebo hnutí rozhodnutím soudu pozastavena (§ 14 odst. 1 zákona o politických stranách).

7. Ze znění i smyslu § 14 odst. 1 zákona o politických stranách je zřejmé, že za situace, kdy politická strana nebo politické hnutí výroční finanční zprávu nepředložily buď vůbec, anebo ji nepředložily se zákonem požadovanými náležitostmi, a kdy se tak stalo opakovaně, takové porušení § 18 odst. 1 zákona opodstatňuje pozastavení činnosti politické strany či hnutí. Nejvyšší správní soud vyšel ze své předchozí judikatury (viz např. rozsudky ze dne 15. 5. 2013, čj. Pst 15/2013 – 23, nebo ze dne 14. 5. 2013, čj. Pst 12/2013 – 24) i z nálezu Ústavního soudu ze dne 18. 10. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 26/94, podle kterého strany a hnutí trvale porušující zákon (tedy nikoliv které zákon jednorázově porušily, ale pokud porušování zákona má charakter opakovaného chování – viz znění § 4 zákona o politických stranách) nemohou vyvíjet činnost, neboť se tímto opakovaným porušováním zákonů chovají způsobem ohrožujícím demokratické základy státu. Smyslem institutu pozastavení činnosti politické strany je v těchto případech vytvořit právní rámec pro nápravu vadného stavu, a pokud k této nápravě ve stanovené lhůtě nedojde, k následnému podání návrhu na rozpuštění strany. Podle § 14 odst. 2 zákona o politických stranách totiž mohou strany a hnutí při pozastavení činnosti činit pouze úkony zaměřené na odstranění stavu, který byl důvodem k rozhodnutí soudu o pozastavení jejich činnosti, a to nejdéle po dobu jednoho roku.

8. Z listinných důkazů obsažených ve spisu vyplývá, že odpůrce nepředložil výroční finanční zprávy za roky 2013 a 2014 v termínu stanoveném v § 18 odst. 1 zákona o politických stranách [usnesení Poslanecké sněmovny ze dne 15. 5. 2014, č. 275, část II, písm. b) bod 17, usnesení Poslanecké sněmovny ze dne 21. 5. 2015, č. 761, část II, písm. b) bod 33].

9. Podle § 96 s. ř. s. rozhoduje Nejvyšší správní soud v tomto řízení podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu. Soud si proto vyžádal od Poslanecké sněmovny aktuální informaci týkající se předmětných výročních finančních zpráv.

10. Z přípisu Ing. M. H., tajemnice Kontrolního výboru Poslanecké sněmovny PČR, ze dne 22. 2. 2016, čj. PS2016/2098 2016/KV/108, vyplynulo, že odpůrce předložil Poslanecké sněmovně výroční finanční zprávy za roky 2013 a 2014 dodatečně dne 24. 8. 2015. Kopie zpráv byly k přípisu přiloženy.

11. Ani dodatečně předložené výroční finanční zprávy však neobsahovaly všechny náležitosti stanovené zákonem, protože nesplňovaly všechny požadavky předpokládané § 18 odst. 1, 4 a 5 zákona o politických stranách ve spojení s přílohou k vyhlášce č. 273/2005 Sb., o vzoru formuláře pro předkládání výroční finanční zprávy politickými stranami a politickými hnutími Poslanecké sněmovně [u obou zpráv nejsou v části IV. formuláře uvedena data narození dárců - fyzických osob, pouze roky narození, u dárců - právnických osob není uvedeno sídlo, dále chybí části formuláře týkající se nepeněžitých darů, přehled o hodnotě majetku nabytého dědictvím a přehled o členech politického hnutí, jejichž celkový členský příspěvek za příslušný rok byl vyšší než 50.000 Kč, u zprávy za rok 2013 navíc údaj o „*darech a dědictví*“ uvedený v části III, bod 9 (40.250 Kč), neodpovídá součtu částek darů a dědictví podle částí IV a V formuláře (součet darů uvedených v části IV je 38.600 Kč, část V o nabytí majetku dědictvím zcela chybí)]. Přestože byl odpůrce na popsané nedostatky upozorněn přípisem kontrolního výboru ze dne 2. 9. 2015, čj. PS2015/9596 2015/KV/665, a je si jich vědom (viz výše vyjádření předsedy odpůrce), neodstranil je ani ke dni rozhodnutí soudu.

12. Odpůrce tedy nesplnil zákonem uložené povinnosti, neboť v zákonem stanoveném termínu nepředložil příslušnému orgánu, tj. Poslanecké sněmovně, úplné výroční finanční zprávy za roky 2013 a 2014, a neučinil tak ani později. Odpůrce tak opakovaně nesplnil povinnost uloženou v § 18 odst. 1 zákona o politických stranách, přičemž nesplnění této povinnosti představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může Nejvyšší správní soud rozhodnout o pozastavení činnosti politické strany nebo politického hnutí (§ 14 odst. 1 zákona o politických stranách). Vytčené nedostatky odpůrce nenapravit ani ke dni rozhodnutí soudu.

13. V této souvislosti Nejvyšší správní soud doplňuje, že podle § 14 odst. 3 zákona o politických stranách, pokud dojde ve stanovené lhůtě k odstranění stavu, který byl důvodem pro pozastavení činnosti strany a hnutí, považuje se činnost strany a hnutí za řádně obnovenou dnem, kterým byla stanovená povinnost uznána za splněnou příslušným orgánem. Jinými slovy, ačkoliv Nejvyšší správní soud na základě zjištěných skutečností rozhodl o pozastavení činnosti odpůrce, odpůrci nic nebrání v tom, aby bezprostředně po splnění zákonných povinností pokračoval v plném rozsahu ve své činnosti. Pozastavení činnosti politické strany či politického hnutí tak nepředstavuje nevratný či dokonce

likvidační krok ve vztahu k dotčené politické straně či dotčenému politickému hnutí, ale je třeba jej vnímat jako poslední výzvu ze strany státu k odstranění zjištěných nedostatků, po které teprve může následovat rozpuštění dané politické strany či daného politického hnutí. Teprve v případě, že dotčená politická strana či dotčené politické hnutí na tuto poslední výzvu ve stanovené lhůtě nereaguje, připadá v úvahu druhý krok, tj. rozpuštění politické strany či hnutí.

14. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že činnost odpůrce se pozastavuje, a to z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 18 odst. 1 zákona o politických stranách.

15. Soud rozhodl ve věci bez jednání za podmínek § 51 odst. 1 s. ř. s.

16. O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Úspěšné navrhovatelce, která by jinak měla právo na náhradu nákladů, nevznikly v souvislosti s řízením před Nejvyšším správním soudem náklady nad rámec její běžné činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky podle soudního řádu správního přípustné.

Politické hnutí **j e o p r á v ě n o** podat návrh podle čl. 87 odst. 1 písm. j) Ústavy, jestliže tvrdí, že rozhodnutí o pozastavení jeho činnosti není ve shodě s ústavními nebo jinými zákony. Návrh lze podat ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k Ústavnímu soudu, podání návrhu má odkladný účinek (§ 73 odst. 1, 2 a § 79 odst. 1 věta druhá zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů).

V Brně dne 23. února 2016

JUDr. Jan Passer
předseda senátu